

Bijlage 1: Overzicht van aangekondigde maatregelen

Actiepunten	
1.	Het kabinet zal bezien in hoeverre aanleiding bestaat een ander instrument te ontwikkelen voor een algemeen beeld van discriminatie in Nederland, naast de reeds bestaande monitors en surveys die zich meer richten op ervaren discriminatie.
2	Een landelijk onderzoek naar ervaren discriminatie is in de zomer van 2013 gereed en wordt aan uw Kamer verstuurd.
3	De uitkomsten van de evaluatie Wga worden met gemeenten en verschillende veldpartijen worden besproken om te bezien of en zo ja welke verdere maatregelen nodig zijn om de aanpak van discriminatie effectiever te maken.
4	In overleg met de VNG en voortrekkersgemeenten zal worden bezien hoe de aandacht bij gemeenten voor discriminatie kan worden vergroot.
5	Met het aangiftevolgsysteem (AVS) wordt beter ingespeeld op de wensen en belangen van het slachtoffer doordat deze op elk moment de status van zijn aangifte kan opvragen. Naar verwachting kan eind dit jaar een planning voor realisatie en implementatie worden gegeven.
6	In 2013 wordt door de minister van SZW bezien welke bestuursrechtelijke mogelijkheden de gemeenten ter beschikking staan om horecadiiscriminatie aan te pakken.
7	Het kabinet is voornemens de Sociaal-Economische Raad te verzoeken een advies uit te brengen over discriminatie op de arbeidsmarkt.
8	In het voorjaar van 2013 zal een conferentie worden georganiseerd over burgerschap, discriminatiebestrijding en gelijke behandeling in de gemeente Rotterdam, in samenwerking met andere gemeenten en non-gouvernementele organisaties.
9	In het voorjaar van 2013 is een 'voorbeeld aanpak discriminatie in de buurt' van het Landelijk Platform Woonoverlast gereed.
10	De aanpak van de Gay Straight Alliantie (GSA) Veilige Wijken zal met bewijs van resultaten worden onderbouwd. Over deze en andere initiatieven die de emancipatie van LHBT's bevorderen, wordt uw Kamer nader geïnformeerd in de Voortgangsrapportage Emancipatie die u dit najaar wordt aangeboden.
11	Bestrijding van homofob geweld blijft een prioriteit voor politie en OM.

Bijlage 2: Voortgang op actiepunten uit Aanpak Discriminatie

Actiepunten		Stand van zaken 01/12/2012
1.	De minister van BZK brengt <i>good practices</i> van initiatieven uit de samenleving die de sociale binding bevorderen en discriminatie voorkomen en bestrijden in kaart en draagt deze actief uit;	<p>De verantwoordelijkheid voor dit actiepunt ligt nu bij de minister van SZW.</p> <p>De gemeente Rotterdam organiseert met steun van de minister van SZW en in samenwerking met andere gemeenten en non-gouvernementele organisaties, in het voorjaar van 2013 een conferentie over burgerschap, discriminatiebestrijding en gelijke behandeling.</p> <p>De voormalig minister voor I&A heeft het Landelijk Platform Woonoverlast de opdracht verstrekt het platform te verbreden naar het <i>discriminatoire</i> wegpesten van bewoners, met als doelstelling het verminderen van het aantal discriminatoire weggepeste buurtbewoners.</p>
2.	In het najaar van 2011 stuurt de minister van BZK uw Kamer een agenda hedendaags burgerschap met daarin aandacht voor het tegengaan van discriminatie;	In de brief d.d. 22 juni 2012 heeft het kabinet een reactie gegeven op het WRR-rapport 'Vertrouwen in Burgers'.
3.	Er komt in 2012 een wettelijke evaluatie van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen;	De Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) is geëvalueerd op doeltreffendheid en de effecten van de wet in de praktijk. De kabinetsreactie hierop is opgenomen in de brief aan de Kamer.
4.	De minister van Veiligheid en Justitie vereenvoudigt het aangifteproces en verbetert de kwaliteit van het proces-verbaal van aangiftes;	Het kabinet ondersteunt activiteiten om de meldings- en aangiftebereidheid bij discriminatie te vergroten. Deze ondersteuning richt zich op de ADV's (o.a. meldingsapp LBA's) en op de strafrechtketen (verbetering terugkoppeling, Multichannelaanpak).

Actiepunten		Stand van zaken 01/12/2012
5.	De minister van Veiligheid en Justitie stimuleert de politie bij discriminatiezaken aangiftes op te maken in plaats van meldingen te doen;	Op 15 november 2012 is een landelijke informatiebijeenkomst georganiseerd door het LECD-politie waarin de registratie en aanpak van discriminatie incidenten centraal staan. In deze informatiebijeenkomst is in het bijzonder aandacht besteed aan de bewustwording van politiemedewerkers om bij discriminatiezaken aangifte op te maken in plaats van meldingen. Een maatwerk cursus is voor de toekomstige regionale eenheden beschikbaar.
6.	De minister van Veiligheid en Justitie rolt de hatecrimescampagne landelijk uit, met een geactualiseerde website www.hatecrimes.nl ;	Het LECD-politie werkt momenteel aan de borging van de website binnen de toekomstige regionale eenheden. Daarbij wordt onderzocht hoe Hatecrimes aangesloten kan worden op www.discriminatie.nl .
7.	De politie informeert slachtoffers van discriminatie beter over wat er met hun aangifte gebeurt;	De terugkoppeling naar melders en aangevers bij politie en OM is verbeterd. De politie past het Aangiftevolgsysteem (AVS) zo aan dat de positie van het slachtoffer meer centraal wordt gesteld. Vanaf 1 januari 2012 is wettelijk vastgelegd dat het slachtoffer desgewenst over belangrijke momenten in het strafproces wordt geïnformeerd (bijvoorbeeld bij vervolgbeslissingen, behandeling ter zitting etc.)
8.	De minister van Veiligheid en Justitie verruimt de mogelijkheden om aangifte te doen;	De politiewebsite www.hatecrimes.nl bevat sinds eind 2011 een verbeterd meldformulier en betere informatie over meldingen en aangiftes en het belang van het doen van aangifte.
9.	Maatregelen ter verbetering van de dataverzameling om registratie van discriminatie transparant en eenduidig op orde te krijgen zijn per 1 januari 2012 geïmplementeerd. Er komen vooralsnog geen ICT-aanpassingen;	Het LECD-politie heeft een uniform zaaksformulier en query ontwikkeld om de uniformiteit in regionale registraties te vergroten en het risico op significante regionale verschillen in het registreerde aantal incidenten te verkleinen.

Actiepunten		Stand van zaken 01/12/2012
10.	Het kabinet stimuleert dat gemeenten binnen de Regionale Discriminatieoverleggen (RDO's) actief lokaal antidiscriminatie-beleid formuleren, waarbij ook uitdrukkelijk aandacht bestaat voor de inzet van (alternatieve) opsporingsmiddelen;	Meldingen met een opsporingsindicatie worden via de ADV ingebracht in het RDO waar ze door de politie worden opgepakt. Zodoende ontstaat een meer eenduidige ingang naar het publiek en kan in het RDO bepaald worden bij welke instantie een melding thuis hoort. Op deze wijze ontstaat een goed evenwicht tussen de strafrechtelijke aanpak en de andere vormen van aanpak.
11.	Het Kabinet zet in op een strafverzwaring bij gewelddadige misdrijven met een discriminatoire achtergrond c.q. een discriminatoir motief;	De strafeis van het OM bij gewelddadige misdrijven met een discriminatoire achtergrond c.q. een discriminatoir motief is per 1 mei 2011 verhoogd.
12.	In aanloop tot de wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het beperken van de mogelijkheid om een taakstraf op te leggen zal het OM de Aanwijzing taakstraffen in deze zin aanpassen.	Op 4 oktober 2011 is de Aanwijzing aangepast. De nieuwe werkwijze is per 1 november 2011 ingegaan.
13.	Met het CJO en het COC voert het kabinet jaarlijks overleg over de ontwikkelingen rond het tegengaan van antisemitisme en discriminatie van LHBT's;	Het kabinet voert op regelmatige basis overleg met vertegenwoordigers van religieuze instellingen (zoals het CJO), en LHBT-belangenorganisaties (zoals het COC).
14.	Het kabinet streeft naar het opnemen van een vraag over de seksuele gerichtheid van respondenten in de IVM;	In 2012 is in de gemeenten Leiden en Arnhem een vraag over seksuele voorkeur/gerichtheid opgenomen in de IVM. Op basis van de respons zal bezien worden welke vraag kan worden opgenomen in de integrale IVM-vragenlijst 2013.

Actiepunten		Stand van zaken 01/12/2012
15.	De politie traint medewerkers in het herkennen en beter registreren van discriminatie-incidenten;	Om de kennis en expertise over discriminatie te verbeteren in de strafrechtketen zijn maatregelen genomen ter ondersteuning van de strafrechtelijke aanpak. In de huidige politieopleiding is in het vak 'multicultureel vakmanschap' aandacht voor diverse levensstijlen en culturen en voor een juiste toepassing van de aanwijzing Discriminatie van het OM. Hiernaast zijn regelmatig terugkerende trainingen in het (h)erkennen van discriminatie nodig voor goede opname van discriminatie-incidenten binnen de politie. Dit najaar wordt een workshop behandeling discriminatie-incidenten door het LECD-politie ontwikkeld voor politiemedewerkers. Naast deze instructie worden politiemedewerkers getraind om commune delicten met een discriminatoir aspect eerder te signaleren.
16.	De werkwijze van Roze in Blauw in het korps Amsterdam-Amstelland wordt breed uitgerold binnen de politie;	Het LECD-politie heeft geïnvesteerd in het versterken van de bestaande regionale homonetwerken. In enkele gevallen zijn nieuwe "Roze in Blauw" netwerken opgericht. De "Roze in Blauw" netwerken richten zich momenteel voornamelijk op de politietaak. De leden van de netwerken adviseren en ondersteunen hun collega-politiemedewerkers bij de opsporing van LHBT-delicten. Daarnaast zal "Roze in Blauw" een signalerende rol op zich nemen bij zaken die aanvankelijk worden betiteld als 'wijkproblematiek' of 'overlast', maar waar mogelijk een LHBT gerelateerd discriminatoir karakter aan vast zit. De komende drie jaar wordt daarnaast ingezet op het vergroten van de zichtbaarheid naar de buitenwereld.
17.	Met de minister van Veiligheid en Justitie ontwikkelt de gemeente Amsterdam een pilot om intimidatie en geweld tegen lesbische vrouwen terug te dringen. De minister van Veiligheid en Justitie vraagt daarbij ook aandacht voor de veiligheid van transseksuelen en transgenders;	Zichtbaarheid van lesbische vrouwen is één van de speerpunten in het gemeentelijk beleidsplan "Vrouwenemancipatie in Amsterdam". Vooral lesbische vrouwen van niet-westerse herkomst ervaren nog veel drempels. Ook de veiligheidspositie van transgenders is verre van rooskleurig. Belangrijk is dat lesbische vrouwen en transgenders weten waar ze aan kunnen kloppen als ze hulp nodig hebben.

Actiepunten		Stand van zaken 01/12/2012
18.	In december 2011 organiseert het ministerie van OCW met ondersteuning van Veiligheid en Justitie een politieconferentie om de acceptatie van LHBT's binnen de het veiligheidsdomein te bevorderen;	Deze conferentie heeft plaatsgevonden op 8 en 9 december 2011.
19.	Er worden concrete maatregelen getroffen om de prioritering, structurering en continuïteit binnen de RDO's effectiever te maken;	Meldingen met een opsporingsindicatie worden via de ADV ingebracht in het RDO waar ze door de politie worden opgepakt. Zodoende ontstaat een meer eenduidige ingang naar het publiek en kan in het RDO bepaald worden bij welke instantie een melding thuis hoort. Op deze wijze ontstaat een goed evenwicht tussen de strafrechtelijke aanpak en de andere vormen van aanpak.
20.	Het kabinet zet in op het betrekken van belangorganisaties bij de RDO's. Daartoe komt in 2012 een landelijke expertisedag over de werkwijze van de RDO's voor (lokale) belangenorganisaties;	Op 22 september 2012 heeft een training voor Veiligheidscoördinatoren van het COC plaatsgevonden. Tijdens deze themabijeenkomst zijn tevens afspraken gemaakt over een betere aansluiting van het COC op de RDO's.
21.	De minister van Veiligheid en Justitie zal naar aanleiding van de motie Rouvoet (30 950, nr. 29) in gesprek treden met gemeenten en de Kamer in de discriminatiebrief van eind 2012 over de uitkomsten informeren;	In het dertigledendebat van 26 april 2012 jl. heeft de minister van Veiligheid en Justitie toegezegd zich er nogmaals persoonlijk van te vergewissen hoe een en ander verloopt rondom de beveiliging van joodse instellingen. De minister heeft u over zijn bevindingen geïnformeerd middels de brief d.d. 23 november jl.
22.	De minister van BZK zal naar aanleiding van de motie Van Dam (30 950, nr.32) gemeenten op verzoek ondersteunen bij hun aanpak van discriminatie, waaronder antisemitisme.	Doorlopend actiepunt. Er zijn nog geen concrete verzoeken tot ondersteuning binnengekomen. Om in den brede de lokale aanpak van discriminatie te ondersteunen, heeft het ministerie van SZW een subsidie verleend aan Radar om te onderzoeken of een <i>Multi agency</i> rapportage kan bijdragen aan beter inzicht van gemeenten in lokale en regionale trends en ontwikkelingen.